

מבט אזורי-מדיני על המערכה בעזה

המערכה בעזה אינה סכסוך מקומי. הלחימה בעזה מתרחשת באזור גיאוגרפי מצומצם, אך היא הציתה זירות לחימה נוספות באזור וקיימת סכנה שהיא תתלקח למערכה אזורית, ובכל תרחיש סיומה ושאלת "היום שאחרי" יתגבשו תוך כדי מעורבות משמעותית של ארה"ב ושל השחקנים האזוריים. ישנה חשיבות רבה להכיר ולהבין את יחסן של המדינות באזור כלפי המערכה בעזה, את האינטרסים, הרגישויות והיכולות של כל שחקן רלבנטי, ולהכיר את הפעולות השונות שכל אחד נוקט בהן. בקובץ זה תמצאו ניתוחים קצרים מאת מומחי מיתונים, המציגים בקווים כלליים את המבט האזורי על המערכה בעזה כפי שהוא מתפתח יחד עם הארועים השונים, כמו גם עקרונות מנחים למדיניות-החוץ האזורית של ישראלית. על מנת לקבל את מלוא התמונה, כדאי לעקוב אחר סדרת הפרסומים המלאה של המבט האזורי-מדיני על המערכה בעזה.

ארבעה חודשים למלחמה

מבט אזורי

ד"ר רועי קיבריק, מנהל המחקרים במיתונים

המלחמה בעזה נכנסה עמוק לתוך השלב השלישי בו כוחות צה"ל מחזיקים בשטח עם כוחות מצומצמים יותר וללא תמרונים נרחבים, תוך התמקדות במרחבים ספציפיים, בעיקר סביב ח'אן יונס. כ-1.3 מיליון פלסטינים מתוך כלל אוכלוסיית עזה מצטופפים בדרום הרצועה סביב רפיח, בתנאי מחיה קשים מאוד, על סף אסון הומניטרי חריף.

נוכח מציאות זו הקהילה הבינלאומית ומדינות האזור שמות דגש על הענקת סיוע הומניטרי אשר ימנע קטסטרופה גדולה יותר. ירדן, ערב הסעודית, איחוד האמירויות ומדינות נוספות מהאזור מקפידות להמשיך ולשלוח סיוע הומניטרי לעזה, כאשר צעד זה מבטא את מחויבותן לסוגיה הפלסטינית, ומקרין גם על מעמדן האזורי וגם פנימה כלפי ציבורן. ארה"ב ואירופה מנסות ללחוץ על ישראל שתאפשר לפתוח ערוץ סיוע הומניטרי נוסף דרך נמל אשדוד. בינתיים, למעט משלוח קמח בודד, ישראל מסרבת לכך, בניסיונה לנתק את הקשר האזרחי בינה ובין עזה.

שרים שונים בממשלת ישראל מציגים עמדות סותרות בנוגע לעתיד הרצוי בעזה ביום שאחרי המלחמה, כאשר הממשלה או הקבינט ממשיכים להימנע מלקיים דיון והחלטה בנושא. בינתיים ישראל מסרבת לקבל את פתרון שתי המדינות והקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית, טוענת כי אין לה מדיניות של גירוש הפלסטינים מעזה והקמה מחדש של התנחלויות יהודיות אך שרים רבים משתתפים בכנס "חזרה לעזה", וטוענת כי היא לא זו שתיקח אחריות על החיים בעזה בסוף המערכה, וכל זאת מבלי להציג חלופות.

נוכח סירוב ישראל להציג את תמונת היום שאחרי המלחמה, גוברת הביקורת הבינלאומית והאזורית כלפי הפעולות שלה, גם מצד המדינות שתומכות במלחמתה בחמאס. בניגוד לממשלת ישראל, הקהילה הבינלאומית עסוקה בשרטוט המציאות ביום שאחרי המלחמה, תוך הצגת מסגרת מוסכמת בה עזה והגדה נמצאות תחת שליטה של רשות פלסטינית מחודשת, עזה מפורזת מנשק, נפתח משא ומתן מהותי ליישום פתרון שתי המדינות, וכתלות בכך מתקדם תהליך הנורמליזציה עם ערב הסעודית.

בהיעדר רצון ישראלי לקדם מהלך מדיני משמעותי במתווה דומה, החלו הידידות של ישראל לבחון צעדים מעשיים שימנעו מממשלת ישראל לשוב אל אסטרטגיית ניהול הסכסוך בה החזיקה עד ל-7 באוקטובר, רק

בתנאים גרועים הרבה יותר בהם צה"ל מתבוסס בחולות עזה. אחד הצעדים שנבחנו הוא הכרה מותנית במדינה פלסטינית על ידי ארה"ב ומדינות אירופה. צעדים נוספים שכבר ננקטים כוללים הטלת סנקציות על ידי ארה"ב ובריטניה על מתנחלים אלימים בגדה המערבית.

אתגר נוסף העומד בפני ישראל הוא ההתמודדות בזירה המשפטית הבינלאומית. בית הדין הבינלאומי בהאג אמנם דחה את התביעה המרכזית של דרום אפריקה בדבר קיומו של רצח-עם בעזה, אך הטיל מספר צווים המדגישים את מחויבותה של ישראל להתנהל בכפוף לדין הבינלאומי, וקבע כי עליה לשוב ולדווח לבית הדין. המאבק בזירה המשפטית הבינלאומית ימשך בחודשים הקרובים.

המלחמה שהתחילה בעזה הפכה למערכה אזורית. בגבול הצפון, חילופי האש בין ישראל וחזבאללה נמשכו במסגרת כללי המשחק הלא-כתובים שהתגבשו, כאשר ארה"ב, צרפת וקטר עושות מאמצים לקדם פתרון דיפלומטי למצב ולמנוע מערכה צבאית גדולה. במקביל, פתחו ארה"ב ובריטניה במתקפה על החות'ים בתימן אשר מאיימים על חופש השייט במצרי באב אל-מנדב, ועל שלוחיה של איראן בסוריה ועיראק.

מבט על ארה"ב

נדב תמיר, חבר ועד מיתווים, Jstreet

ממשל ביידן מאבד סבלנות בניסיונותיו להשפיע על התנהלות ממשלת נתניהו בכל שקשור למלחמה. לאחר תמיכה חסרת תקדים בישראל וניסיון לחבק פומבית גם כשישנן מחלוקות, הממשל מתחיל לשנות כיוון ולקבל החלטות חד-צדדיות שלא ינעמו לממשלת נתניהו. נתניהו לא הותיר לממשל ברירה ומרחב גמישות. ביידן משלם מחיר פוליטי על תמיכתו הגדולה והבלתי-מוגבלת בישראל.

ביידן, אמר פומבית שההתנהלות הצבאית בעזה "מופרזת", וכי הוא פועל להשגת הפסקה ממושכת בלחימה. הממשל פרסם צו המאפשר להטיל סנקציות על מתנחלים שהיו מעורבים באלימות נגד פלסטינים בגדה המערבית. הסנקציות כוללות הקפאת נכסים בארה"ב ואיסור כניסה למדינה, כל עוד לא מדובר באזרח אמריקאי. משרד החוץ בווישינגטון הודיע שבשלב ראשון הוטלו עיצומים על ארבעה מתנחלים, בהם אחד שלפי הממשל הוביל את הפרעות בחווארה שגרמו למותו של פלסטיני. הממשל פירסם צו נוסף המטיל הגבלות על סיוע צבאי כדי לוודא עמידה בחוק הבינלאומי ובערכים האמריקאים של סיוע הומניטרי בזמן מלחמה.

הביקור השביעי של מזכיר המדינה בלינקן בארץ בזמן המלחמה הבליט את המחלוקות וחוסר שביעות הרצון האמריקאית. בלינקן ביקש לפגוש את הרמטכ"ל הלוי ביחידות, בקשה חסרת תקדים, בשל חוסר האמון בנתניהו. בלינקן מעוניין לדעת מה התכניות של צה"ל ברפיח מתוך חשש לפגיעה המונית בעזתים שמרוכזים שם, ובשל הפגיעה במצרים שכל כך חשובה למשא ומתן לשחרור החטופים וליום שאחרי בעזה. במסיבת עיתונאים במהלך הביקור אמר בלינקן שהדה-הומניזציה שעברו ישראלים ב-7 באוקטובר אינה מעניקה רישיון לעשות כך לאחרים. לאחר פגישה עם משפחות חטופים התרשם בלינקן והעיר על כך שממשלת נתניהו מתעדפת את שחרור החטופים פחות ממשל ביידן.

הבית הלבן פתח גם במסע תדרוכים ארוך כדי להציג את "דוקטרינת ביידן" למזרח התיכון, כפי שכינה אותה תום פרידמן במאמר בו פורטה הדוקטרינה הכוללת יצירת ציר נגד איראן, נורמליזציה בין ערב הסעודית לישראל וקידום פתרון שתי המדינות לסכסוך הישראלי-פלסטיני. לאחר ביקור בלינקן בערב הסעודית פרסמו הסעודים הודעה לפיה הנורמליזציה עם ישראל מותנית בהקמת מדינה פלסטינית והפסקת המלחמה בעזה. בלינקן גם הנחה להתחיל בעבודת מטה על הכרה אמריקאית חד-צדדית במדינה פלסטינית, ונראה שהתבטאות דומה של שר החוץ הבריטי מתואמת עם ממשל ביידן.

במקביל, ממשיך הממשל במאמציו בזירות הנוספות. צבא ארה"ב הודיע כי תקף יותר מ-85 מטרות של כוח קודס של משמרות המהפכה ומיליציות פרו-איראניות בסוריה ובעיראק. זאת, בתגובה לתקיפת מוצב אמריקאי בירדן שבה נהרגו שלושה חיילים בתחילת השבוע. ארה"ב הודיעה כי התנקשה במפקד בכיר במיליציה הפרו-איראנית "כתאב חיזבאללה", בעיראק. ארה"ב הובילה גל תקיפה נגד החות'ים בתימן, יחד עם שורת מדינות ובהן בריטניה ובחריין. 36 מטרות שונות ב-13 אזורים בתימן הותקפו, באמצעות מטוסי קרב, ספינות מלחמה ומשגרים קרקעיים.

השליח של הממשל לנושאי אנרגיה עמוס הוכשטיין ממשיך במאמציו להשיג הסדר בלבנון לאכיפת החלטת מועצת הביטחון 1701 תמורת שינוי 13 נקודות בגבול ישראל לבנון. הממונה על המזרח התיכון במועצה לביטחון לאומי ברט מגרק וראש ה CIA ביל ברנס ממשיכים לסייע במשא ומתן לשחרור החטופים בתיאום עם קטר ומצרים.

מבט על אירופה

ד"ר מאיה שיאון צדקיהו, מנהלת תכנית קשרי ישראל-אירופה, מיתווים

ל-27 המדינות החברות באיחוד האירופי אין תפיסה אחודה לגבי המערכה בעזה. הזעזוע מהמחיר האנושי שהאזרחים הפלסטינים ברצועה משלמים על המלחמה רב, ויש הסכמה על הצורך להגדיל את הסיוע ההומניטרי, אך המדינות חלוקות לגבי התנאים תחתם יש להביא להפסקת אש בין ישראל לחמאס. גם אם יש הסכמה שהפתרון המדיני לסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא פתרון שתי מדינות, ויש רצון בנורמליזציה בין ישראל לערב הסעודית, יש ניואנסים ומחלוקות כיצד ניתן, אם בכלל ניתן, להגיע אל "היום שאחרי".

הנציג העליון לענייני חוץ, ג'וזף בורל, הציג למועצת שרי החוץ **תוכנית בת 12 נקודות** ל"יום שאחרי", המתבססת על פתרון שתי המדינות ונורמליזציה עם ערב הסעודית. לפי התוכנית, תכונס ועידה בינלאומית שתמשך כשנה, ובה הקהילה הבינלאומית (ובראשה האיחוד האירופי, מדינות ערב הפרגמטיות וארה"ב) תדון על הסכם מסגרת לפתרון הסכסוך, ותשאיר לצדדים המעורבים - ישראל והפלסטינים - לקבוע את הפרטים. מישראל לא נמסרה תגובה לתוכנית, והדיון לגביה באירופה נמשך. אל כינוס המועצה הוזמנו שר החוץ החדש של ישראל, ישראל כ"ץ, שר החוץ הפלסטיני, שרי החוץ של ערב הסעודית, מצרים וירדן, ונציג הליגה הערבית. זה היה ביקורו הראשון של כץ כשר חוץ בחו"ל. הבחירה להגיע למועצת שרי החוץ בבריטן אפשרה לו להיפגש בשוליה עם שרי חוץ רבים מהמדינות החברות (צרפת, בולגריה, צ'כיה, ועוד). אולם המפגש עם 27 שרי החוץ במועצה במידה רבה הוחמץ. האירופים רצו לדבר על הפסקת המלחמה ועל הפתרון המדיני, ולכ"ץ לא היו בשורות בעניין. לדבריו הוא בא לדבר על שחרור החטופים ועל פירוק החמאס. ביקורת נמתחה על השר כ"ץ שלא התכתב עם המציאות, ובחר להציג שני סרטונים מימיו ב-2017 כשר התחבורה, בהם הציג את רעיון האי המלאכותי לחופי עזה ומסילות הרכבת מהמפרץ לאזור. הסרטונים הם חזון אופטימי לעתיד, אך הדרך להגשמתם עוברת בהפסקת המלחמה, בכניסת הרשות הפלסטינית לרצועה ובפתרון מדיני עם הפלסטינים. על כל אלו לשר כ"ץ אין מנדט לדבר, וממשלת ישראל מתנגדת להם.

מאמצים נוספים לקידום פתרון מדיני הגיעו **מבריטניה**, שהציעה תוכנית בת חמישה שלבים לסיום המלחמה והסדר מדיני. הבריטים חלקו את התוכנית עם האמריקאים, מדינות ערב והאירופים, אולם בישראל סרבו לדון על הנושא. שר החוץ קמרון היה הראשון להודיע כי בריטניה בוחנת **הכרה במדינה פלסטינית** (29.1). סביר כי עוד מדינות באירופה יצטרפו לבריטניה ולארה"ב במהלך כזה, ובראשן אירלנד, ספרד ובלגיה. גם ג'ורג'יה מלוני, ראשת הממשלה באיטליה הביעה תמיכה. בנוסף, שר החוץ של צרפת בודק רעיונות להחייאת תהליך מדיני.

מדינות רבות הביעו את **תמיכתן בישראל** גם בחודש האחרון, על אף הביקורות על הפעילות הצבאית ברצועה, ואף נוכח הדיון וההחלטה של בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג בנוגע לתביעת דרום אפריקה את ישראל בחשד לביצוע רצח עם. צרפת גינתה את התביעה של דרום אפריקה, וגרמניה אף נעמדה לצד ישראל בדיון עצמו. מצד השני, סלובניה ובלגיה הצטרפו להאשמות נגד ישראל. על רקע האשמת 12 עובדי אוני"א במעורבות במתקפת 7 באוקטובר מדינות אירופיות רבות השעו את תרומותיהם לארגון, כולל גרמניה, התורמת השנייה בגודלה. בורל הביע התנגדות לכך, וספרד אף הגדילה את תמיכתה הכספית בארגון.

את המחלוקות באירופה משקפת היטב **החלטת הפרלמנט האירופי** (18.1). סיעות השמאל-מרכז בפרלמנט הגישו הצעת החלטה (resolution) שקראה להפסקת אש קבועה וחידוש מהלך מדיני. סיעת הימין-מרכז, EPP, עם הסיעה השמרנית האירו-סקפטית, ECR, הוסיפו תיקון לטקסט שהפסקת האש מותנית בשחרור החטופים ופירוק חמאס. בכך, למעשה, לא רק שעיקרו את ההחלטה מתוכנה, אלא אף

נתנו לגיטימציה לישראל להמשיך הלחימה. החלטות הפרלמנט האירופי אינן מחייבות, אך לרוב הן יכולות לשקף את דעת הקהל באיחוד האירופי, ולעיתים הן אף דוחפות מהלכים מדיניים.

על אף הקושי לנסח עמדות משותפות, מטרה מוסכמת של האיחוד האירופי היא **מניעת הסלמה בצפון** על ידי יישום החלטת מועצת הביטחון 1701, כלומר הסגת חזבאללה מצפון לנהר הליטני. לשם כך מדינות באירופה ובראשן צרפת, מנהלות הידברות עם בכירים במערכת הפוליטית בלבנון בשיתוף פעולה עם מדינות ערב וארה"ב. האיחוד נקט בשתי **החלטות אופרטיביות** בשבועות האחרונים. הראשונה, עיבוי וחזוק **הצעדים** נגד ראשי חמאס, הג'יהאד האסלאמי ותומכיהם כחלק מהמדיניות נגד טרור. ראשי הארגונים נוספו לרשימת האנשים עליהם מושטות סנקציות אישיות. החלטת האיחוד קבעה שסנקציות יוטלו על כל אדם או ישות (קבוצה, ארגון וכד') שתומכים, מקלים או מאפשרים באופן חומרי או פיננסי פעולות אלימות על ידי החמאס והג'יהאד האסלאמי. 6 אנשים כבר הוכנסו לרשימה השחורה ונכסיהם הוקפאו. על אף נסיון לקדם לצד הסנקציות נגד חמאס גם סנקציות נגד מתנחלים אלימים (בדומה להחלטה שארה"ב פרסמה ב-1.2), הונגריה מנעה עד כה החלטה כזו, לאחר שגרמניה וצ'כיה הסירו התנגדותן. אולם כלל מדינות אירופה הביעו התנגדותן המוחלטת לרעיונות חידוש ההתיישבות של ישראל בעזה. **ההחלטה** האופרטיבית השנייה היא לפתוח במבצע משותף להגנה על ספינות מסחריות בים האדום אל מול תקיפות החות'ים. המבצע צפוי להתחיל ב-19 בפברואר. שבע מדינות יקחו בו חלק. יש לציין כי זהו מבצע הגנתי בלבד, להבדיל מהמבצע ההתקפי שארה"ב ובריטניה מובילות נגד החות'ים. ההשוואה בין שתי הפעולות הנ"ל מדגישה את חוזק ידו הפיננסית של האיחוד האירופי לעומת ידו הביטחונית.

מבט על ערב הסעודית

ד"ר מיכל יערי, עמיתת מחקר במיתווים, אוניברסיטת בן-גוריון והאוניברסיטה הפתוחה

העמדות הסעודיות ביחס לישראל הובהרו בוועידת שרי החוץ של חלק ממדינות ערב ביום חמישי האחרון (8.2): ראשית, קריאה להפסקת אש מיידית ברצועת עזה לקראת סיום הלחימה. שנית, דרישה מישראל לפעול בהתאם לחוק הבינלאומי. שלישית, הסרת כל המגבלות המעכבות כניסת סיוע הומניטרי לעזה. רביעית, קריאה להקמת מדינה פלסטינית שבירתה מזרח ירושלים. בנוסף, המנהיגות הסעודית הביעה תמיכה בארגון אונר"א, והזהירה מפני ההשלכות החמורות של תקיפה ישראלית ברפיח, שמובילה לעקירה כפויה של מאות אלפי אזרחים שזהו מפלטם האחרון.

לכאורה, אין חדש במדיניות הסעודית לאורך המלחמה: מצד אחד, בית המלוכה מסרב לראות בחמאס כמנהיג לגיטימי של העם הפלסטיני ובפעולותיו כמקדמות את האינטרס הפלסטיני. מצד שני, דרישה ברורה מישראל לסיים את המהלכים הצבאיים, בשל ההשלכות החמורות שמהדהדות בכל המרחב המזרח תיכוני. גם באשר לפתרון הסכסוך, ריאה חזרה על עמדתה המסורתית בדבר פתרון שתי מדינות לשני עמים.

אלא שבניגוד לעבר, ניכר שההנהגה הסעודית לא תסכים עוד ללהטוטים ישראלים שמונעים דיון מעמיק בבעיה הפלסטינית. גם אם הקמת מדינה פלסטינית איננה בת-יישום בעת הנוכחית, בית המלוכה רוצה לראות מחויבות ישראלית למשא ומתן, וחזון מדיני ארוך טווח.

מנקודת המבט הסעודית, המדיניות של ממשלת ישראל לא רק מונעת את הסדרת היחסים בין ישראל לפלסטינים, אלא מעל הכל היא פוגעת בביטחונה הלאומי של הממלכה. ללא נכונות ישראלית לכניסה למשא ומתן מחייב בסוגיה הפלסטינית, לא ניתן יהיה לקדם את המגעים בין וושינגטון לריאד, במסגרתם האחרונה צפויה לקבל תמורות ביטחוניות מרחיקות לכת, בהינתן הגעה להסכם נורמליזציה בינה לבין ישראל. יתרה מכך, המלחמה בעזה מחבלת בתהליך שהובילה ערב הסעודית בשנים האחרונות להתקרבות בינה לבין שכנותיה הערביות והלא-ערביות, כתנאי לייצוב המזרח התיכון ולקידום "חזון 2030". רגיעה אזורית איננה יעד משני עבור בית המלוכה, אלא אינטרס קיומי שיש לפעול לקידומו בכל דרך. אם ממשלת ישראל תמשיך בקו דוגמטי ובלתי מתפשר, לא מן הנמנע שהיא תהפוך מפרטנר לגיטימי לגורם מתסיס ומאיים.

מבט על איראן

ד"ר גיל מורסיאנו, מנכ"ל מיתווים

אחרי חודשים של הסלמה הדרגתית (בדגש על מתקפת הטילים המשולבת ששיגרו כוחות משמרות המהפכה על יעדים בעיראק ובסוריה ב-15 בינואר) ניכרת מגמה של זהירות בהתנהלותה של איראן בזירה האזורית. ניכר כי תגובתה הצבאית רחבת היקף של ארה"ב ובריטניה כתגמול על תקיפה קטלנית של מיליציות פרו-איראנית על בסיס אמריקני בגבול סוריה-עיראק, והתקיפות הנמשכות על הח'ותים בתימן, מייצרות השפעה ראשונית מקררת על רצונה של איראן להגביר את פעילות שלוחותיה, מתוך חשש להיגרר לעימות אזורי ישיר. במישור המדיני, ממשיכה איראן לפעול לקידום הפסקת אש מיידית על פי התנאים שהציג חמאס הנתפסת בעיניה כניצחון פלסטיני וכלי לשימור שרידותה של התנועה. במקביל, מגבירה איראן את מעורבותה הפוליטית בפתרון המצב הפוליטי בלבנון. במסגרת זו קיים שר החוץ האיראני פגישות עם ראש ממשלת לבנון ועם מזכ"ל חזבאללה (10 לפברואר). במהלך הביקור ציין האחרון את חוסר רצונה של איראן להרחיב את היקף המלחמה. כל זאת כאשר ברקע מתקיימים תיאומים גוברים בין איראן, ערב הסעודית, קטר ומדינות נוספות, לפתרון המשבר הפוליטי הפנימי בלבנון כחלק ממהלך רחב יותר להסדרה דיפלומטית של הפסקת מצב הלחימה בין ישראל וחזבאללה.

מבט על הים האדום

ד"ר משה טרדימן, חוקר אורח במיתווים

במהלך החודש האחרון חלה הסלמה נוספת בלחימה בים האדום ולמעשה, היא הפכה לזירת לחימה נוספת במלחמה בין הגוש בראשות רוסיה וסין, הכולל גם את איראן והחות'ים, לבין הגוש המערבי בראשות ארה"ב. במסגרת לחימה זו, הכוללת את הים האדום, מפרץ עדן ומערב האוקיינוס ההודי, התבססה במהלך החודש האחרון חלוקת גזרות בין הצי ההודי, האחראי לפטרול ולהגנה על אוניות סוחר במערב האוקיינוס ההודי ובמפרץ עדן לבין הצי האמריקאי והבריטי האחראים על כך בדרום הים האדום. מהצד השני, החות'ים פעילים בדרום הים האדום ובמפרץ עדן, האיראנים פעילים במפרץ עומאן ובצפון מזרח הים הערבי ואילו שודדי הים הסומאליים פועלים בצפון מערב הים הערבי בקרבת נתיבי השייט של אוניות הסוחר המקיפות את אפריקה.

האמריקאים, הבריטים ובעלות בריתן ניסו להניא את החות'ים מהמשך תקיפות אוניות הסוחר בים האדום ובמפרץ עדן. לשם כך, הם השתמשו במספר שיטות. ב-11 בינואר החלו התקיפות האוויריות הבריטיות והאמריקאיות בשני גלים נגד 72 מטרת תשתית של החות'ים בתימן הכוללות, בין היתר, מערכות מכל"ם, אתרי אחסון ושיגור מל"טים, אתרי שיגור ואחסון של טילי שיוט וטילים בליסטיים. חלק מהתקיפות כוונו לבירה צנעא' ולעיר תעז שבמרכז תימן ואחרות לאזור חודידה לחופי הים האדום וצעדה שבצפון מערב תימן. מאז, נמשכו התקיפות כל העת. ב-12 בינואר, הטיל משרד האוצר האמריקאי סנקציות על שתי חברות, האחת בהונג קונג והשנייה באיחוד האמירויות, על כך שהעבירו סחורות איראניות מטעם סעיד אל-ג'מאל החות'י. ב-17 בינואר, הבית הלבן הכריז כי החות'ים יוגדרו בתור קבוצת טרור עולמית.

כל האמצעים הללו לא הרגיעו את החות'ים, הממשיכים לתקוף אוניות סוחר תוך התמקדות באוניות סוחר ומלחמה אמריקאיות ובריטיות בדרום הים האדום ונראה כי העבירו את המוקד העיקרי של פעילותם למפרץ עדן. ב-19 בינואר, היועץ הפוליטי הבכיר ודובר החות'ים, מוחמד אל-בח'יתי, הכריז שלאוניות רוסיות וסיניות יובטח מעבר בטוח בים האדום ולעומת זאת, כדי שאוניות בריטיות ואמריקאיות יוכלו להפליג בבטחה בים האדום, על ארה"ב ובריטניה יהיה להפסיק את התוקפנות נגד תימן, לעצור את המלחמה בעזה ולהבטיח הזרמה שוטפת של תרופות, דלק ומזון לתושבי רצועת עזה.

בינתיים, נחשף מידע על הסיוע שהגישה איראן לחות'ים לפני פרוץ הלחימה בים האדום ובמהלכה. האיראנים הכשירו כוחות חות'ים לפעילות ימית, נתפס נשק איראני בדרכו אל החות'ים, דווח כי משמרות המהפכה הקימו מרכז פיקוד בצנעא' לסיוע בתקיפות של החות'ים בים האדום, ואוניית הביון האיראנית בהשגד, העוגנת כיום בקרבת הבסיס הסיני בג'יבוטי, מסייעת בהכוונת התקיפות של החות'ים.

למתקפות החות'יים יש גם השלכות כלכליות גלובאליות בשל שיבוש שרשראות האספקה. עלות הביטוח של אוניות הממשיכות להפליג בים האדום הרקיעה שחקים וחלה עלייה של כ-310 אחוז במחירי השילוח הימי. כתוצאה מהשיבושים בשרשראות האספקה, חברות הרכב טסלה ווולבו הכריזו ב-12 בינואר על השעיית ייצור הרכבים. ב-16 בינואר הכריזה ענקית הנפט הבריטית "של" על הפסקת תנועת המכליות בים האדום. באותו יום הודיעה חברת הספנות היפנית Nippon Yusen Line כי אוניותיה יפסיקו להפליג בים האדום.

כמו כן, ענקית האנרגיה האמריקאית שברון הודיעה שהיא תקבע לגבי כל אונייה ואונייה אם היא תפליג בים האדום.

במרחב הים האדום, התקיפות החות'יות משפיעות לרעה בעיקר על מצרים, כאשר מעבר האוניות בתעלה צנח ב-30 אחוזים, והרווחים של התעלה צנחו ב-40 אחוזים ביחס לאותה תקופה אשתקד. כתוצאה מכך, חברת דירוג האשראי מודי'ס הורידה את תחזית הדירוג של מצרים מיציבה לשלילית. לפיכך, מצרים מנהלת מגעים עם החות'ים ובכירים באיראן כדי למנוע התרחבות השפעת המתקפות החות'יות נגד אוניות בים האדום.

התקיפות החות'יות משפיעות גם על ישראל. ב-6 בפברואר התקיים דיון מיוחד בוועדת המשנה לפיתוח סחר בינלאומי בוועדת הכלכלה בכנסת שבמסגרתו הציג משרד המודיעין נייר עמדה הממחיש את הסיכונים לשרשראות אספקה חיוניות לישראל והמליץ על שורת צעדים להיערכות מוקדמת למניעת פגיעה בביטחון התזונתי והתרופתי כדוגמת הפחתת התלות במדינות מוצא, ייצור עצמי, הרחבת מקורות האספקה הבינלאומיים וקיצור שרשראות האספקה. מנכ"ל נמל אילת, גדעון גולבר, אמר בדיון כי פעילות הנמל נפסקה לחלוטין בעקבות המצב.

מבט על הברית ההלנית

השגריר לשעבר מיכאל הררי, עמית מדיניות במיתווים

יוון וקפריסין נכנסו למעין "שגרת מלחמה", ממעטות להתייחס להתפתחויות בשטח, ומותירות את הזירה לארה"ב ולשחקנים האזוריים הבולטים. שר-החוץ המצרי ביקר בניקוסיה (8.2), מה שאפשר לעמיתו הקפריסאי לשוב ולהדגיש את העמדה הקפריסאית לפיה חידוש תהליך השלום המבוסס על פתרון שתי המדינות הינו הדרך היחידה להפסיק את מעגל האלימות. שב וקרא להגברת הסיוע ההומניטרי לעזה, כולל סביב היוזמה הקפריסאית למסדרון ימי. הדגיש גם את תפקידה המרכזי של מצרים ביצוא גז מהאזור. יוון התמקדה בשבועות האחרונים בהידוק והעמקת מערכת היחסים עם וושינגטון. זו נגעה לאישור מכירתם של מטוסי F-16 לתורכיה, ולפיצוי שאתונה מצפה לו, הן סביב הבטחת אספקתם של מטוסי F-35 ליוון, כמו גם מערכות מתקדמות נוספות. יצוין, שבסיס הכוח הבינלאומי, שארה"ב מובילה למאבק בחות'ים בים האדום, ימוקם ביוון. מעניין יהיה לעקוב אחר עמדתן של שתי המדינות סביב הניסיון האירופי להטיל סנקציות על קיצונים בשטחים, בדומה למהלך האמריקני.